

Nuorisovaltuuston valtuustoaloite koskien läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämistä nuorisovaltuuston edustajille teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksiin

Kaupunginvaltuusto 08.06.2026

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Jade Vatanen luki ja jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Nuorisovaltuusto esittää, että nuorisovaltuuston edustajalle myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksiin seuraavasti:

Nuorisovaltuuston edustajalla on oikeus osallistua kokouksen alkuun silloin, kun käsitellään nuoria koskevia tai heidän elinympäristöönsä vaikuttavia asioita. Kyseiset asiat käsitellään kokouksen alussa, minkä jälkeen nuorisovaltuuston edustaja voi poistua kokouksesta.

Läsnäolo- ja puheoikeus ei koske salassa pidettäviä asioita hallintosäännön mukaisesti.

Perustelut

Ratkaisu toteuttaa kuntalain 26 §:n hengen, jonka mukaan nuorille tulee antaa mahdollisuus osallistua heitä koskevien asioiden valmisteluun. Malli kohdentaa osallistumisen juuri niihin asioihin, joissa nuorten näkökulma on merkittävä. Tällaisia ovat esimerkiksi kaavoitukseen, liikkumiseen, ympäristöön sekä harrastus- ja vapaa-ajan paikkoihin liittyvät asiat, jotka vaikuttavat suoraan nuorten arkeen ja elinympäristöön.

Kokouksiin liittyvä kuormitus pysyy kohtuullisena, koska osallistuminen rajautuu kokouksen alkuun eikä edellytä koko kokouksen seuraamista. Samalla menettely vähentää tietosuojan ja luottamuksellisuuteen liittyviä huolia, koska osallistuminen rajautuu avoimiin asiakokonaisuuksiin eikä koske salassa pidettäviä asioita.

Vastaava kohdennettu osallistumismalli tasapainottaa nuorten osallisuutta ja toimielinten sujuvaa työskentelyä. Se tarjoaa nuorille aidon mahdollisuuden tuoda näkemyksensä päätöksentekoon ilman, että kokouskäytäntöihin tarvitaan merkittäviä muutoksia.

Lisäksi aloite edistää Nuva ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -kriteerien toteutumista. Kriteereihin kuuluu, että nuorisovaltuustolla on edustus kaikissa lautakunnissa vaali- ja tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta. Esitetty läsnäolo- ja puheoikeus olisi askel kohti tämän tavoitteen saavuttamista ja vahvistaisi nuorten osallisuutta päätöksenteossa.

Näillä perusteilla nuorisovaltuusto jättää aloitteen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.”

Päätös

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Valtuustoaloite lähetetään hallinto- ja päätöksentekopalveluiden valmisteltavaksi. Vastuuvalmistelijaksi nimetään hallintojohtaja Riitta Luotio. Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan yhden vuoden aloitteen jättämisestä lukien.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Valmistelija	Hallintojohtaja Riitta Luotio Nuorisovaltuusto on 8.6.2026 jättänyt uuden valtuustoaloitteen, jossa se esittää nuorisovaltuuston edustajalle läsnäolo- ja puheoikeutta teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksiin. Aloitteessa esitetyn mallin mukaan edustajalla olisi oikeus osallistua kokouksen alkuun silloin, kun käsitellään nuoria koskevia tai heidän elinympäristöönsä vaikuttavia asioita, minkä jälkeen edustaja poistuisi kokouksesta. Oikeus ei koskisi salassa pidettäviä asioita. Nuorisovaltuusto perustelee aloitettaan kuntalain 26 §:n hengellä, osallistumisen kohdentamisella nuorille merkittäviin asioihin (kuten kaavoitus ja liikkuminen) sekä Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n (Nuva ry) Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -kriteereillä. Lisäksi aloitteessa katsotaan, että rajattu osallistuminen kokouksen alkuun pitäisi nuorten kuormituksen kohtuullisena ja vähentäisi tietosuojaan liittyviä huolia. Kaupunginhallitus on aiemmin käsitellyt vastaavaa nuorisovaltuuston laajempaa aloitetta kokouksessaan 2.2.2026 (§ 32), ja kaupunginvaltuusto on merkinnyt asian loppuun käsitellyksi 9.2.2026 (§ 12) kaupunginhallituksen kielteisen pohjaesityksen mukaisesti äänestyksen jälkeen (äänin 30–13).
--------------	---

Päätöksen perustelut ja kokonaisarviointi

Todettakoon, että samansisältöisten aloitteiden toistuva tekeminen ei ole perusteltua tilanteessa, jossa asia on jo käsitelty toimivaltaisessa toimielimessä eikä olosuhteissa tai käytettävissä olevassa selvityksessä ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Aloiteoikeuden tarkoituksena on saattaa asia viranomaisen harkittavaksi, ei velvoittaa toimielintä käsittelemään samaa asiaa rajoittamattomasti uudelleen siihen asti, kunnes haluttu lopputulos saavutetaan. Hyvän hallinnon, päätöksenteon johdonmukaisuuden sekä hallinnon resurssien tarkoituksenmukaisen

käytön vuoksi asiaa ei ole perusteltua ottaa uudelleen käsittelyyn ilman uutta merkityksellistä perustetta.

Vaikka nuorisovaltuuston uudessa aloitteessa on pyritty huomioimaan kokousten aikataulullista rakennetta, osallistumisoikeuden laajentamiseen uusiin toimielimiin on edelleen suhtauduttava varauksellisesti aiemman valmistelun ja vakiintuneen hallintokäytännön perusteella.

Nuorisovaltuuston jäsenet ovat pääsääntöisesti 13–18-vuotiaita alaikäisiä nuoria, joiden toiminta nuorisovaltuustossa perustuu vapaaehtoisuuteen. Toimielimien kokoukset ovat usein kestoaltaan varsin pitkiä ja niihin valmistautuminen vaatii huomattavan määrän aikaa ja paneutumista. Lastensuojelun ja nuorisotyön näkökulmasta alaikäisten edustajien sitominen yhä useamman lautakunnan toimintaan ja kokousrutiineihin on ongelmallista.

Julkisten ja poliittisten luottamustehtävien tuoma kuormitus ja vastuu eivät saa viedä liikaa aikaa nuorten perustavanlaatuisilta kehitystarpeilta, kuten levolta, vapaa-ajalta ja koulunkäynniltä. Nuorten jaksamisen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi osallistumisvelvoitteita kunnan virallisissa toimielimissä ei ole syytä kasvattaa nykyisestä.

Kuten aiemman asiaa koskevan valtuustoaloitteen valmistelussa on todettu, ei ole hallinnollisesti luontevaa myöntää vain yhdelle asukasryhmälle mahdollisuutta käyttää puheenvuoroja kunnan virallisten toimielimien kokouksissa ilman vaaleilla ansaittua suoraa luottamushenkilön mandaattia. Nuorisovaltuuston asema vaikuttamistoimielimenä poikkeaa kuntalain 30 §:n mukaisista viranomaisista; sen jäsenet eivät toimi virkavastuulla.

Lautakuntien kokoukset (valtuustoa lukuun ottamatta) ovat suljettuja. Niissä käytävä keskustelu on luottamuksellista ja luonteeltaan poliittista. Esityslistojen asioiden keinotekoinen pilkkominen ja ulkopuolisten henkilöiden edestakainen liikkuminen kokoustilassa kesken kokouksen ei sovellu sujuvaan hallintomenettelyyn ja lisää riskiä tietovuodoille tai salassa pidettävien tietojen tahattomalle käsittelylle.

Naantalin nykyinen malli – jossa nuorisovaltuustolla on jo vakiintunut ja poikkeuksellisen laaja edustus valtuustossa, hyvinvointilautakunnassa, kasvatus- ja opetuslautakunnassa sekä saaristolautakunnassa – on asiatasolla rajoittamaton ja kuntalaisen osallistumisoikeuden näkökulmasta jo valmiiksi erittäin kattava.

Nuorten lakisääteinen osallisuus ja kuntalain 26 §:n velvoitteet toteutuvat tehokkaimmin ja oikea-aikaisimmin asioiden valmisteluvaiheessa lausuntojen ja kuulemisten kautta, eivät niinkään enää itse päätöksentekokokouksessa. Kaupunginhallituksen aiemman linjauksen mukaisesti toimialoja on jo ohjeistettu pyytämään nuorisovaltuuston lausunnot kaikissa heitä koskevissa strategisissa ja elinympäristöön vaikuttavissa hankkeissa (kuten kaavat ja hyvinvointisuunnitelmat), ja tämä kuulemisvelvoite on kirjattu Naantalin kaupungin voimassa olevaan hallintosääntöön.

Kokonaisarvioinnin perusteella läsnäolo- ja puheoikeuden laajentaminen nykyisestä tekniseen lautakuntaan tai ympäristö- ja rakennuslautakuntaan ei ole tarkoituksenmukaista.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa, että nuorisovaltuuston edustajien nykyiset läsnä- ja puheoikeudet kaupunginvaltuuston sekä hyvinvointi-, kasvatus- ja opetus- sekä saaristolautakunnan kokouksissa ovat kunnan kokoon nähden kattavat ja vakiintuneet.

Oikeutta läsnäoloon ja puheenvuoroihin ei laajenneta teknisen lautakunnan tai ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksiin. Nuorten osallistuminen ja kuuleminen kyseisten lautakuntien toimialalla (kuten kaavoitus- ja liikenneasioissa) turvataan jatkossakin tehokkaalla lausuntomenettelyllä asioiden valmisteluvaiheessa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

- Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi annetun selvityksen nuorisovaltuuston valtuustoaloitteeseen.
- Nuorisovaltuuston aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 05.10.2026 § 74
697/00.01.02.03/2026

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö 134 §

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

- Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi annetun selvityksen nuorisovaltuuston valtuustoaloitteeseen.
- Nuorisovaltuuston aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Keskustelun aikana valtuutettu Eero Taipalus esitti valtuutettu Jari-Antti Hörkön kannattamana päätökseen liitettäväksi seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuuden ottaa käyttöön menettely, jossa teknisen lautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan esittelijät arvioivat valmisteluvaiheessa, liittyykö käsiteltäviin asioihin merkittäviä vaikutuksia nuorten arkeen, elinympäristöön, liikkumiseen, harrastusmahdollisuuksiin tai hyvinvointiin.

Tällaiset asiat toimitettaisiin mahdollisuuksien mukaan nuorisovaltuuston käsiteltäväksi tai lausuttavaksi ennen päätöksentekoa, jotta nuorten näkemykset voidaan ottaa huomioon valmistelussa. Samalla valmisteluasiakirjoihin kirjattaisiin, onko nuoria kuultu ja miten heidän näkemyksensä on huomioitu asian valmistelussa.

Toivomusponnen tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta päätöksenteon valmistelussa sekä tehdä nuorten kuulemisen toteutuminen näkyväksi ja läpinäkyväksi."

Puheenjohtaja tiedustellessa toivomusponsi hyväksyttiin yksimielisesti liitettäväksi kaupunginvaltuuston päätökseen.

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti valtuutettu Eero Taipaluksen esittämällä toivomusponnella täydennettynä.